

JARNÍ MĚSÍCE BYLY VE ZNAMENÍ PERSONÁLNÍCH ZMĚN VE VEDENÍ

Na přelomu dubna a května zaznamenala Městská nemocnice v Litoměřicích poměrně zásadní změny ve svém vedení. Do funkce předsedy správní rady byl Radou Města jmenován Ing. Radek Lončák, MBA, a to s účinností od 1. května 2013. Rada Města tak učinila poté, co obdržela rezignační dopis dosavadní předsedkyně správní rady MUDr. Stanislavy Pánové. V souvislosti se svým jmenováním do správní rady odstoupil Radek Lončák z dozorčí rady nemocnice, kterou vedl od roku 2009.

Nebyla to však jediná změna. Do dozorčí rady nemocnice byl jmenován a posléze zvolen za jejího předsedu bývalý ředitel litoměřické nemocnice MUDr. Miroslav Jiránek. Rada Města, jako zřizovatel nemocnice, tak chce využít jeho mnoholetých zkušeností, které v litoměřické nemocnici za svého působení získal.

„Chtěl bych poděkovat Stanislavě Pánové za její roční působení v pozici předsedkyně správní rady. Za tuto dobu se podařilo úspěšně zakončit rok 2012 s vyrovnaným hospodářským výsledkem a připravit projekty s finanční podporou EU na vzdělávání a též na „iktové centrum“. Významným úspěchem je také získání statutu screeningového kolonoskopického centra. Stejně tak lze považovat za zásadní úspěch i uzavření nových rámcových smluv se zdravotními pojišťovnami na dalších pět let bez omezení stávajícího rozsahu zdravotní péče,“ zhodnotil při svém nástupu nový předseda správní rady.

Jako mnohá další zdravotnická zařízení, tak i litoměřická nemocnice se na-

chází ve složité ekonomické situaci. Nastavení úhrad poskytované zdravotní péče v rámci podmínek letošního roku nevyhlíží pro zdravotnictví v celorepublikovém měřítku nijak optimisticky. „Proto je třeba velmi důsledně zvažovat a sledovat hospodaření všech složek nemocnice,“ upozornil na úskali své pozice Radek Lončák.

Oba noví členové vedení nemocnice se dlouhodobě zabývají otázkou organizace činností a financování ve zdravotnictví a jejich znalost prostředí naší nemocnice a cit pro řešení místních problémů je tak příslibem stabilizace nemocnice. (red)

Radek Lončák pracuje ve zdravotnictví aktivně od roku 2003, kdy působil jako provozně ekonomický náměstek, zástupce ředitele a člen představenstva v příbramské nemocnici. V letech 2007 a 2008 působil na Krajském úřadu Středočeského kraje jako vedoucí odboru zdravotnictví. Před nástupem do naší nemocnice pracoval jako provozně ekonomický přednosta Ústavu hematologie a krevní transfúze v Praze.

Miroslav Jiránek, dětský kardiolog, do března 2007 ředitel litoměřické nemocnice, od 16.4.2013 člen a od 23.4.2013 předseda dozorčí rady nemocnice.

Nové centrum pomůže v prevenci

Na počátku roku 2013 byl Městské nemocnici v Litoměřicích udělen Statut Screeningového kolonoskopického centra. K získání statutu bylo nejprve třeba splnit věcné, personální a některé výkonostní podmínky (především dostatečný počet provedených výkonů), které posoudila Rada pro screening kolorektálního karcinomu. Ta pak následně doporučila Ministerstvu zdravotnictví přidělení zmíněného statutu.

*Centrum se nachází v pavilonu F.
Objednání na čísle: 416723218.*

Od počátku roku tedy může litoměřická nemocnice tato vyšetření provádět i u bezpříznakových jedinců. Doposud totiž realizovala kolonoskopické vyšetření pouze na doporučení jiného odborného lékaře nebo v případě, že přišel pacient, který měl příznaky případné malignity ve střevě, např. krvácení do stolice.

Centrum screeningové kolonoskopie se nachází v pavilonu F (po hnědé barvě) v suterénu, dveře č. 47. Na vyšetření je třeba se objednat osobně nebo telefonicky na čísle **416 723 218**, a to v pracovní dny v době od 6.30 do 15.00 hodin.

Před samotným výkonem je potřeba si vyzvednout formuláře o přesném postupu vyšetření, přípravy na něj a formulář souhlasu s vyšetřením. Ve stanovený termín vyšetření pacient navíc přinese doporučení od praktického lékaře nebo gynekologa a vyplněný formulář souhlasu s vyšetřením. (sp, nk)

V boji proti kolorektálnímu karcinomu pomůže i seminář

U příležitosti zahájení provozu screeningového kolonoskopického centra v Městské nemocnici v Litoměřicích se dne **5. června 2013** od 15 hodin koná v Kulturním domě v Litoměřicích seminář zaměřený na téma kolorektálního karcinomu.

Na semináři bude kro-

mě přednášek s odborným zaměřením od 10 hodin k dispozici také doprovodný program pro širokou veřejnost zahrnující Střevotour 2013 - výstavu makety tlustého střeva a informace občanského sdružení Onkomaják o možnostech prevence, promítání nového vzdělávacího filmu ke

screeningovému programu a konzultační místo screeningového kolonoskopického centra Městské nemocnice v Litoměřicích, kde budou lékaři a sestry tohoto pracoviště zájemce seznámit s kolonoskopickým vyšetřením a radit v konkrétních případech. (nk)

Uvnitř tohoto vydání:

Investice 2013	2
Události, novinky	3
Screeningová kolonoskopie	4 - 5
Okénko technika BOZP	6
Naše povídka	7
Informace předsedy odborů	8

ZPRAVODAJ MĚN V LTM

LETOŠNÍ INVESTICE BUDOU OKOLO 16 MILIÓŇŮ KORUN

Investice v celkové výši 16 miliónů korun jsou zahrnuty ve schváleném investičním plánu Městské nemocnice v Litoměřicích pro rok 2013.

Investiční plán zahrnuje například modernizaci otopné soustavy v pavilonu H ve výši necelého milionu korun, investici do projektu vlastní hlubinné studny nebo pořízení nového C ramene. Na dvě naposledy jmenované investiční akce přispěl nemocnici zřizovatel, tedy Město Litoměřice.

Částku ve výši 3 miliony korun si vyžádala kompletní rekonstrukce

3. nadzemního podlaží pavilonu B, kde ze zrušeného psychiatrického oddělení vzniklo několik odborných ambulancí.

Nemalým podílem, a to částkou přibližně 3 milióny korun, jsou v investičním plánu zahrnuty náklady na dokončení další etapy rekonstrukce kuchyně, konkrétně jde o systém pro tabletování stravy nebo modernizaci vzduchotechniky.

Do investičního plánu je zahrnuto i pořízení nového rentgenového přístroje v hodnotě zhruba 4,5 milionu korun. (nk)

Zkoušky ukázaly na vysokou kvalitu čerpané vody

Stále pokračuje realizace projektu vlastní hlubinné studny pro dodávku pitné vody pro litoměřickou nemocnici, který byl zahájen na podzim roku 2012.

„Již proběhly tři čerpací zkoušky kvality vody, které ukázaly, že tato je srovnatelná s vodou, která je v místě, kde ji čerpá dosavadní dodavatel vody pro nemocnici, tj. SČ-VaK,“ informoval člen

Správní rady Vladimír Kestřánek a doplnil, že nyní je zpracováván projekt na úpravu vody.

Nemocnici k záměru vybudování vlastní studny přivedla vidina výrazné úspory finančních prostředků za vodné v objemu zhruba 1,5 miliónu korun ročně. Předpokladem je, že při stále rostoucích cenách vodného a stávající spotřebě vody by se vložené prostředky

měly vrátit do tří let.

Celková hodnota investice se předpokládá na úrovni 4,2 miliónu korun, z čehož 2 milióny korun představuje příspěvek zřizovatele.

Finalizace projektu vlastní hlubinné studny se předpokládá na přelomu roku 2013 a 2014. Vlastní zdroj pitné vody by se tak mohl používat od počátku roku 2014. (nk)

Namísto sanitky myčka

Nová myčka pro kolonoskopické pracoviště bude letos zakoupena z každoročního příspěvku zřizovatele Městské nemocnice v Litoměřicích, tj. Města Litoměřice. Tento příspěvek ve výši jednoho miliónu korun býval v minulých letech zpravidla používán na nákup nového sanitního vozu.

V letošním roce však bylo vyhodnoceno, že myčka pro kolonoskopické pracoviště je z důvodu poruchovosti stávajícího zařízení potřebnější a byla tudíž upřednostněna před sanitou. (nk)

Projekt byl zatím pozastaven

Rozhodnutím Ministerstva zdravotnictví ČR, jako zprostředkujícího subjektu Integrovaného operačního programu, byla pozastavena administrace projektu „Modernizace a obnova přístrojového vybavení iktového centra Městské nemocnice v Litoměřicích“, který byl podán v lednu 2013. Důvodem je prodloužení hodnotícího procesu vyžádáním stanoviska externího odborníka k projektům.

Předpokládaný termín ukončení hodnotícího procesu je červenec 2013. (nk)

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA DODÁVKU DIGITÁLNÍHO SKIAGRAFICKÉHO RTG PŘÍSTROJE VRCHOLÍ

V těchto dnech zasedne komise pro otevírání obálek, která je zároveň hodnotící komisí, aby posoudila nabídky na dodání nového rentgenového přístroje pro oddělení radiologie a zobrazovacích metod. K nákupu nového přístroje přistoupilo v únoru 2013 vedení nemocnice poté, co se jeden ze starších přístrojů porouchal a nebylo již možné sehnat na něj náhradní díly.

V letošním roce bylo proto vypřáno zjednodušené podlimitní řízení na

dodávku digitálního skiagrafického RTG přístroje. Hodnotícím kritériem bude ekonomická výhodnost podaných nabídek, kdy je hodnocena cena, technická úroveň dodaného zařízení a pozáruční servis.

Předpokládaná výše této investice se pohybuje na úrovni 4,5 miliónů korun bez DPH. Na finančním pokrytí této částky by se měla podílet částečně nemocnice a částečně zřizovatel, tedy Město Litoměřice. Pro tento účel

by měla být využita část příspěvku zřizovatele původně určeného na nákup nového C-ramene, který nebyl zcela vyčerpán, protože C-rameno bylo nakonec pořízeno za nižší cenu, než byl původní předpoklad.

Dodání přístroje se předpokládá zhruba čtyři měsíce po podpisu smlouvy s vítězem výběrového řízení, tj. na podzim 2013. (nk)

Miminek se za první čtyři měsíce letošního roku narodilo opět hodně

Již o 51 dětí více než za srovnatelné období roku 2012 se letos narodilo v lednu až dubnu v porodnici Městské nemocnice v Litoměřicích. Po loňském poklesu v počtu narozených dětí

tak statistiky ukazují na návrat k údajům z roku 2011, který byl z hlediska statistik porodnosti po čtyřech letech rekordním.

V letošním roce se zatím nejvíce dětí narodilo v

lednu, a to 75, v únoru to bylo 59 dětí, v březnu 64 miminek a v dubnu ještě o jedno více, než v březnu. Celkem to je 263 letošních dětí, což je pouze o 10 méně, než za leden až duben

roku 2011.

V roce 2013 se ve všech analyzovaných měsících rodilo přibližně stejně děvčátek, jako chlapců. (nk)

TŘETÍ PATRO PAVILONU B JIŽ PLNĚ SLOUŽÍ PACIENTŮM

Již od poloviny dubna 2013 je v plném provozu část třetího nadzemního podlaží pavilonu B. Do prostor po zrušeném psychiatrickém oddělení, které procházely od začátku roku celkovou rekonstrukcí, se nastěhovaly vybrané ambulance, které doposud působily v ne zcela vyhovujících prostorách nebo v prostorách, které bylo třeba uvolnit pro jiné účely.

Ve třetím nadzemním podlaží pavilonu B (dětský) nově působí: klinická psychologie (Mgr. Kratochvílová),

klinická logopedie (Mgr. Šveinarová), závodní ordinace s ordinací praktického lékaře (MUDr. Vrabcová) a kožní ambulance (MUDr. Dalecká).

Ve druhé polovině chodby tohoto podlaží, kde bude rekonstrukce dokončena v průběhu května 2013, bude umístěna ambulantní rehabilitace.

Naopak do prvního nadzemního podlaží pavilonu B, místo několika odstěhovaných ambulancí, bude z budovy staré interny přesunuto pracoviště TRN. (nk)

Vzdělávací možnosti nemocnice se opět prohloubily

Z rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ČR byla v prosinci 2012 udělena Městské nemocnici v Litoměřicích akreditace k uskutečňování vzdělávacího programu specializačního vzdělávání v oboru „radiologie a zobrazovací metody“.

Platnost akreditace je 8 let ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Příslušné rozhodnutí je k dispozici na internetových stránkách nemocnice v sekci „vzdělávání“. (nk)

Certifikace proběhne koncem měsíce května

Již ve dnech 20. a 21. května 2013 proběhne na vybraných pracovištích Městské nemocnice v Litoměřicích návštěva společnosti Det Norske Veritas (DNV). Jedná se o první periodický audit po loňském úspěšném obhájení certifikátu shody s požadavky normy ISO 9001 a týká se všech pracovišť nezávadnické části nemocnice, dále pak lékárny, prodejny zdravotnických potřeb a odběrové místnosti. Tento certifikát je platný 3 roky, tj. do roku 2015.

Naposledy letos proběhne návštěva auditorů DNV na oddělení klinické mikrobiologie (OKM). Toto pracoviště je v této chvíli připraveno k akreditaci dle ISO 15 189. Akreditační šetření zde provede Český institut pro akreditaci (ČIA) v nejbližší době. Žádost o udělení osvědčení o akreditaci OKM byla ČIA odeslána v měsíci březnu. Po získání osvědčení o akreditaci již nebude OKM zařazeno mezi pracoviště, která jsou zároveň certifikována dle ISO 9001.

Naopak zcela nově se bude letos certifikovat dle ISO 9001 oddělení centrální sterilizace (OCS). Přípravy na certifikaci zde probíhaly od začátku roku 2013. (nk)

NOVÉ C-RAMENO JIŽ SLOUŽÍ PACIENTŮM

V únoru 2013 byl v Městské nemocnici v Litoměřicích slavnostně uveden do provozu nový mobilní rentgenový přístroj, tzv. C-rameno. Investici ve výši 1,682 miliónu Kč uhradilo Město Litoměřice, které je zřizovatelem nemocnice.

Investice do C-ramene řešila složitou situaci, kdy se na podzim loňského jednání porouchaly oba pojízdné rentgeny, které lékaři používají na operačních sálech. Jeden z nich se podařilo opravit, ale u druhého již byly opravy velmi nákladné.

Nový přístroj se ne-

mocnici nakonec podařilo pořídit za méně peněz, než kolik bylo původně počítáno, odhadovaná částka totiž byla na úrovni 2,5 miliónu korun.

C – rameno je přístroj, který používají zejména traumatologové pro snímkování pacienta v průběhu operace. S novým přístrojem jsou spokojeni, a to jak po stránce kvality zobrazení, tak také proto, že se jedná o moderní přístroj s minimalizací dávky záření. Dodavatelem C-ramene je firma Electric Medical Service s.r.o. (sp)

Litoměřická nemocnice opět v boji proti dětským úrazům

Městská nemocnice v Litoměřicích se i letos zapojila do akce zaměřené na bezpečnost dětí. Šlo o projekt s názvem „Dětský den bez úrazu“ probíhající pod záštitou Zdravého města Litoměřice. Spolupráce nemocnice na projektu trvá již několik let.

Litoměřická nemocnice opět poskytla pro tento projekt sanitu s řidičem, který seznamoval ve čtvrtek dne 18. dubna 2013 celé dopoledně děti s prací dopravní zdravotní služby a s možnostmi, které moderní vybavení sanitky nabízí.

Zájem dětí o prohlídku

sanitky byl velký. Nejen, že si nechaly vše ukázat, ale samy se aktivně o práci dopravní zdravotní služby zajímaly. Téměř všechny děti projevíly zájem si zařízení sanitky na vlastní kůži vyzkoušet například tím, že se řidičem nechaly vyvézt na pojízdném křesle do vozu, část dětí si vyzkoušela také transportní lehátko.

Projekt probíhá každoročně a je určen pro žáky druhých tříd základních a speciálních škol.

Akce probíhá na Dětském dopravním hřišti v Jiráskových sadech v Litoměřicích a účastní se jí

Děti s prací dopravní zdravotní služby seznamoval na dopravním hřišti řidič Pavel Dianiška. FOTO: D. Filipková

pravidelně všechny složky systému. (nk)

ZPRAVODAJ MĚN V LTM

** SCREENINGOVÁ KOLONOSKOPIE **

U příležitosti zahájení provozu screeningového kolonoskopického centra v Městské nemocnici v Litoměřicích jsme pro Vás připravili několik příspěvků, kde najdete cenné rady k tématu vyšetření a onemocnění tlustého střeva.

Příspěvky vznikly za použití informací ze zdroje: www.kolorektum.cz a připravila je MUDr. Stanislava Pánová.

Co to je screeningová kolonoskopie a jak probíhá vyšetření tlustého střeva

Screeningová kolonoskopie je po všech stránkách jednoznačně spolehlivější vyšetření, než test okultního krvácení do stolice (TOKS). Během kolonoskopického vyšetření lze dokonce odstranit i podezřelé výrůstky (polypy) ve střevě, čímž se pacient vyhne klasické operaci, která s sebou přináší nemálo starostí.

Kolonoskopie se však v očích veřejnosti netěší dobré pověsti a řada pacientů z ní má značné obavy. Nakolik jsou tyto obavy ale opodstatněné? Je potřeba brát v potaz, že každý člověk má poněkud odlišně nastavený práh bolesti. Pro některé lidi tak ani kolonoskopie nepředstavuje v podstatě žádný výraznější problém, zatímco jiní jí naopak považují za velice nepříjemný zážitek. Díky tzv. analgosedaci (kombinaci analgetika se sedativem) však lze dnes zmírnit bolestivé pocity u citlivějších jedinců, kteří pak tuto původně obávanou proceduru zvládnou bez jakéhokoli strádání. Krajiní variantou je

potom celková anestezie.

Kolonoskop je speciální typ endoskopu (lékařský přístroj, který se skládá z optického aparátu upevněného na konci „hadice“ a monitoru). Hadice kolonoskopu má průměr zhruba dětského malíčku a měří asi jeden metr na délku.

Při vlastním kolonoskopickém vyšetření je tato „hadice“ velmi opatrně zavedena do konečníku a následně dále do tlustého střeva. Díky citlivému optickému systému pozoruje lékař na monitoru reálný obraz stavu tlustého střeva a dokáže bezpečně rozpoznat i taková onemocnění, která by neodhalil ani rentgen. Kolonoskop navíc umožňuje odebrat i vzorky tkáně pro další posouzení, a dokáže také rovnou odstranit (vyříznout) nežádoucí polypy.

Kolonoskopické vyšetření tak může pacientovi zachránit život, aniž by v budoucnosti musel podstupovat daleko rozsáhlejší chirurgický zákrok.

Na jaké vyšetření má pacient nárok?

Zdravotní pojišťovna hradí pacientům od 50-54 let jednou ročně vyšetření stolice na tzv. okultní krvácení, které není vidět pouhým okem.

Toto vyšetření je vyhledávací, tzv. screeningové. Při pozitivitě testu je doporučováno vyšetření celého tlustého střeva ohebným přístrojem (kolonoskopie), které je velmi přesné.

Pokud toto vyšetření má hradit zdravotní pojišťovna, je potřeba přinést doporučení praktického lékaře nebo gynekologa.

Od 55 let hradí pojišťovna vyšetření stolice jednou za 2 roky, nebo si pacient může rovnou zvolit vyšetření tlustého

střeva - kolonoskopii, kterou pojišťovna hradí od 55 let jedenkrát za 10 let.

I v tom případě, je potřeba k vyšetření donést doporučení praktického lékaře nebo gynekologa.

Jak dlouho trvá, než vznikne nádor?

Každý nádor má jiné biologické chování, proto i jeho růst trvá různě dlouho.

Může trvat až 7 - 8 let než vznikne rakovina tlustého střeva z drobného

polypu, a tak je dost času na to, abychom zachytili tzv. prekancerózu (změny, které ještě nejsou rakovinou, ale mohou se jí za nějakou dobu stát), což jsou polypy-výčnělky na sliznici střeva.

Tyto polypy lze velmi snadno odstranit během vyšetření tlustého střeva, tzv. kolonoskopie, a pacient pak nemusí jít na náročnou operaci.

Čím je polyp větší, tím narůstá pravděpodobnost, že bude i zhoubný. Pacientům s nějakou dědičnou zátěží (mutací genu) může nádor vzniknout rychleji.

CO ZNAMENÁ SLOVO "SCREENING"?

Screening (někdy také skrining) znamená aktivní vyhledávání nádorů u osob, které dosud nemají žádné příznaky.

V ČR probíhají 3 programy na vyhledávání nádorů:

1/ prsu,

2/ tlustého střeva,

3/ děložního čípku.

Program prevence nádoru tlustého střeva se týká pacientů od 50 let věku.

Více informací k tématu na: www.kolorektum.cz

** SCREENINGOVÁ KOLONOSKOPIE **

PROGRAM KOLOREKTÁLNÍHO SCREENINGU V ČESKÉ REPUBLICE

Na začátku roku 2009 zahájilo Ministerstvo zdravotnictví ČR celorepublikový screeningový program zaměřený na včasný záchyt kolorektálního karcinomu. Navazuje tak na program pro screening nádorů prsu, který v České republice úspěšně probíhá od roku 2002, a program pro screening nádorů hrdla děložního, který byl zahájen v roce 2008.

Hlavním záměrem ministerstva je nabídnout českým občanům kvalifikovaná kolonoskopická vyšetření ve zdravotnických pracovištích pro screeningovou kolonoskopii splňujících kritéria

moderní diagnostiky.

Kolorektální screening je založen na pravidelných **testech okultního krvácení do stolice (TOKS)** nebo na **primární screeningové kolonoskopii**.

Tato obecná doporučení však platí pouze pro asymptomatické jedince (tzn. osoby nepocítující žádné příznaky) a u různých lidí se mohou výrazně lišit.

Obecně platí, že zhoubné nádory lze léčit poměrně snadno a účinně, jsou-li zachyceny v počátečním stadiu. Neváhejte proto s návštěvou lékaře, poci-

tujete-li některé z následujících příznaků:

- změna pravidelnosti stolice,
- průjem nebo zácpa,
- krev ve stolici,
- stolice odchází v úzkém proužku,
- další zažívací potíže (nadýmání, pocit plnosti, křeče, zvracení),
- bolestivý odchod větrů,
- pocit nedokonalého vyprázdnění střeva,
- ztráta hmotnosti,
- únava.

Co o rakovině v ČR říkají statistiky?

Rakovina je po nemocech srdce a cév dlouhodobě druhou nejčastější příčinou úmrtí v ČR. Mezi nemocnými dlouhodobě převažují lidé vyššího věku. Více než tři čtvrtiny jsou zjištěny u mužů starších 60 let, u žen v tomto věku je tento podíl o něco menší. Je to dáno tím, že rakovina prsu a některé gynekologické nádory se vyskytují v mladším věku.

Rakovinou tlustého střeva ročně nově onemocní více než 8 tisíc

Čechů, přičemž prim vedou muži. Problém tkví především v tom, že mnoho nádorů není včas odhaleno a pacienti přicházejí k lékaři až ve fázi, kdy už není možné nádor efektivně léčit.

Ve výskytu rakoviny tlustého střeva a konečníku drží ČR světové prvenství. Účast na screeningu sice roste, ale stále to nestačí nepřiznivý trend zvrátit. To by se mohlo podařit, pokud se do screeningu zapojí více lidí.

Rady pro ty, kterým zemřel někdo blízký na rakovinu tlustého střeva

Většina nádorů kolorekta (či rakovina tlustého střeva nebo gynekologa), a dále by dědičná není, objevují se spíše s vyšším věkem náhodně a proto vyšším věkem chránit se prevencí. Pokud měli např. toto onemocnění vaši rodiče ve vyšším věku a v širší rodině (sourozenci a rodiče) další případ nebyl, asi to nebude dědičné onemocnění, ale pacient může mít až trojnásobné riziko onemocnění. Proto je třeba absolvovat preventivní vyšetření. Mezi ta se řadí vyšetření na krev ve stolici (k dispozici u praktického léka-

ře nebo gynekologa), a dále by bylo vhodné absolvovat pravidelné kolonoskopie po 2-5 letech. Je dobré začít alespoň o deset let před věkem nejčastějšího výskytu v rodině. Dále se doporučují gynekologické kontroly včetně vaginálního ultrazvuku.

Pokud se onemocnění vyskytlo v rodině v mladém věku a opakovaně v přímé linii, potom by byla u pacienta vhodná genetická konzultace, na kterou ho odešle jeho praktický lékař.

LEPŠÍ JE MÍT KLID A ZBAVIT SE ÚZKOSTI TEĎ HNED! MOŽNOSTÍ JE NĚKOLIK..

Kde se můžete nechat vyšetřit?

Patříte do rizikové skupiny nad 50 let a rozhodli jste se preventivně podstoupit vyšetření? Máte obavu z rakoviny tlustého střeva a konečníku a nechcete zbytečně riskovat?

V současné době se nabízejí tři následující možnosti:

1. návštěva gastroenterologa za účelem podstoupení **screeningové kolonoskopie** (od 55 let věku),
2. návštěva gynekologa či praktického lékaře, který Vám předepíše bezplatný test okultního krvácení do stolice (TOKS) (50-54 let věku: 1x

ročně; od 55 let výše: 1x za dva roky),

3. zakoupení rychlého testu okultního krvácení do stolice (například v lékárně) a v případě pozitivního výsledku návštěva lékaře (v jakémkoli věku).

Zjistíte-li však již pouhým okem viditelné stopy krve ve stolici, rozhodně neváhejte a lékaře navštivte ihned.

Díky nově vzniklému centru pro screeningovou kolonoskopii v Městské nemocnici v Litoměřicích máte screeningovou kolonoskopii ve své blízkosti.

Pokud spadáte do věkové kategorie 50-54 let a rozhodli jste se pro prevenci pouze formě testu na okultní krvácení do stolice (TOKS), provádějte ho v každém případě každoročně.

Nechcete-li do testu sami nic investovat, uplatněte u praktického lékaře či gynekologa nárok na bezplatné vyšetření. Od 55 let výše postačí už jen jedno vyšetření za dva roky.

Nejen z tohoto hlediska je potom nejlepší screeningová kolonoskopie, jejíž výsledky, jsou-li v pořádku, vám zaručí deset let života bez úzkosti a stresu.

** OKÉNKO TECHNIKA BOZP A PO **

Protože problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci patří ke žhavým tématům současnosti, rozhodli jsme se do Zpravodaje zařadit i v letošním roce pravidelné příspěvky technika BOZP a PO Blanky Škvorové. Ta vás prostřednictvím stránek Zpravodaje informuje o úskalích z oblasti pracovního prostředí a zároveň poskytuje cenné praktické rady. Dnešní příspěvek je věnován školení BOZP zaměstnanců, příště se zaměříme na zdravotní způsobilost k práci. (nk)

ŠKOLENÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI ANEB JAK HO UDĚLAT CO NEJLÉPE

Povinnosti zaměstnance

Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění BOZP je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance. Znalost těchto povinností zajistí právě školení BOZP.

Povinnosti zaměstnavatele

Každý zaměstnavatel je dle platné legislativy povinen zajistit školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP a zároveň soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení musí být zajištěno při nástupu zaměstnance (tzv. vstupní školení) a také v dalších případech, které mohou mít vliv na BOZP – např. při změně pracovního zařazení nebo druhu práce, při zavedení nové technologie a změně pracovních postupů, školení zaměstnance po pracovním úrazu a odborná školení BOZP některých profesí (svářeči, elektrikáři, řidiči profesionálové apod.). Zaměstnavatel si také určuje obsah školení, jeho četnost, způsob ověření znalostí a vedení dokumentace o provedení tohoto školení. Vzhledem k míře závažnosti rizika si zaměstnavatel také stanovuje povinnost pravidelného opakovaného školení BOZP zaměstnanců včetně jeho periody. Uvedené lhůty a obsahy školení BOZP ve firmě, způsob ověření znalostí a vedení dokumentace o školení si zaměstnavatelé většinou stanoví ve vnitropodnikové směrnici, která tuto problematiku upravuje.

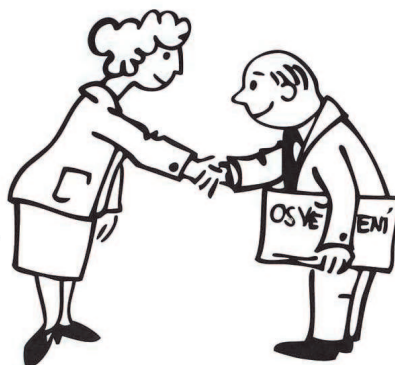
Doklady o provedeném školení

Doklady o provedeném školení jsou:

- záznam o školení (většinou pre-

zenční listina),

- osnova školení (musí odpovídat konkrétním podmínkám ve firmě a musí být zpracována pro určitou skupinu zaměstnanců),
- dokumentace o ověření znalostí (vyhodnocení písemných testů apod.).

Podmínky dobrého školení

Aby školení BOZP zaměstnanců mělo v praxi význam, je podle mých zkušeností důležité zajistit jeho konkrétnost pro danou profesi a přiměřený rozsah. Školící materiál je velmi dobré doplnit o fotografie z provozu firmy, obrázky a názorné jednoduché pokyny. Nezapomínat nového zaměstnance po pracovním úrazu a odborná školení BOZP nového zaměstnance na pracovišti ho seznámit s bezpečnými pracovními postupy dané profese (např. bezpečná práce s biologickým materiálem atd.), konkrétními místními provozně bezpečnostními předpisy (např. místní provozní bezpečnostní předpis (MPBP) skladu, MPBP pro provozování dopravy), návody výrobce k obsluze strojů a zařízení, pravidly pro bezpečné zacházení s nebezpečnými chemickými látkami, riziky vykonávané práce a opatřeními pro jejich omezení a odstranění, bezpečnou manipulaci s břemeny, používáním OOPP (osobní ochranné pracovní prostředky), pracemi zakázanými

těhotným ženám a školením k zajištění požární ochrany.

Jednoduchý test pro hodnocení kvality školení zaměstnanců

Kvalitu a dostatečnost školení z oblasti BOZP si lze ověřit jednoduchým testem.

Když si jako zaměstnavatel odpovíme „ANO“ na níže uvedené dotazy z kontrolního seznamu, ukáže nám to, že je naše školení BOZP opravdu konkrétní a správně nastavené. Opačné odpovědi nám zase ukazují, co a jak zlepšit.

Seznam kontrolních otázek

1. Jsou na každém pracovišti písemné informace a jasné pokyny s kterými byli zaměstnanci prokazatelně seznámeni?
2. Mají pracovníci při každodenní práci k dispozici potřebné informace z návodů od výrobce zařízení ve formě jasných a snadno pochopitelných pokynů?
3. Jsou pracovníci pravidelně dotazováni ohledně možných problémů týkajících se BOZP?
4. Byly pracovníkům poskytnuty příslušné informace, pokyny a školení ohledně rizik na pracovišti, včetně preventivních opatření, která mají dodržovat, aby chránili sebe i své spolupracovníky?
5. Vědí všichni zaměstnanci komu mají hlásit nedostatky a závady, které by mohly ohrozit je nebo další osoby?
6. Vědí všichni zaměstnanci, co mají dělat v případě úrazu, nehody nebo mimořádné situace?

(příspěvek dodala Blanka Škvorová, technik BOZP a PO Městské nemocnice v Litoměřicích)

Pokud byste měli nějaký dotaz k dnešnímu tématu, či měli zájem o zpracování některého z konkrétních témat z oblasti BOZP, kontaktujte technika BOZP a PO naší nemocnice prostřednictvím e-mailu: b.skvorova@nemocnice-lt.cz. (nk)

** NAŠE POVÍDKA ** NAŠE POVÍDKA **

VESELÉ VELIKONOCE ANEB PŘEKVAPIVÝ ZÁVĚR JEDNÉ SLUŽBY

Bez ohledu na profesi a stát existují tři druhy pracovních sil, pro něž se vžil označení „koně chovní, tažní a jateční“. Chovní koně zůstávají do konce života chovnými. To jsou ti věčně nadějní, talentovaní a z počátku i mladí.

V medicíně je to kategorie kongresový lékař nebo nelékař, který umí hezky a hodně mluvit a správně citovat. Tito lidé znají praxi spíš z doslechu, nikdo si na ně nikdy nestěžuje, protože nic nezkaží – ani nemohou. Koně tažní jsou pravou dělnickou kategorií medicíny. Dřiči, méně hovoří a více pracují, mají všestranné zkušenosti, průběžně si doplňují teoretické znalosti. Jakmile si na ně klienti začnou stěžovat či je dokonce žalují, přejdou do kategorie „jatečný kůň“ – všichni se do nich strefují a chyby jiných přisuzují jim. A přece všichni víme, jak končí jateční koně...

Pracovní velikonoční svátky jsou vyhrazeny pro koně tažné a jatečné. Chovní koně jsou znavení z kongresů a musí si konečně odpočinout. V březnu před Velikonocemi si mě zavolal sám „Velký šéf“ chirurgické kliniky, kde jsem pracoval, a řekl: „Kolego, prokázal jste rozhodnost na sále, a protože jste nejlepší, dal jsem vás k dispozici se sestrou Sašou na akční služby rychlé záchranné služby na tři měsíce. Za týden jsou Velikonoce, doufám, že prokážete stejnou rozhodnost jako před pár dny na sále, když jste vyhodil od operačního stolu paní Doc. Dr. X.“

To bylo tak. Velký šéf mě postavil k asistenci novopečené chovné paní docentce, abych ji hlídal. Byla to její první operace žaludku. Instrumentovala nám Saša, která byla tehdy jeptiškou. Operace se zkomplikovala krvácením z aorty. Kongresová docentka se začala chovat jako zmatený hraboš polní. Musel jsem ji od operace vyhodit, šlo o život pacienta. Aortu jsem zazáplatoval a zašil, operaci jsem dokončil

s asistujícím studentem a sestrou Sašou. Po stížnosti kongresové docentky následovala exekuce v podobě mé exkomunikace z chirurgie na tři měsíce. Nic nepomohla intervence sester a ostatních kolegů, kteří byli v té době na sále.

Nástup na rychlou záchranku se konal ještě týž den. Vzal jsem si jen to nejnnutnější na převlečení. Saša, malá drobná sedmadvacetiletá blondýnka si vzala kytaru, aby jí nebylo smutno, a kastroly, protože ráda vařila a jedla. Na společné galeje jsme byli zvyklí, Saša jenom litovala, že nebude se svými blízkými o největším křesťanském svátku. Jakožto ateista jsem byl krajně otrávený, když řekla, že je to test naší pokory před Nejvyšším a nevíme, k čemu nám bude dobrý.

První den služby. Je chřipková epidemie, pacienti volají a žádají si vyšetření. Nejvíce vyvádí žena středního věku, která má doma „umírajícího“ dvacetiletého zete údajně s vysokou horečkou. Na místě zjišťujeme, že mladík je bez teplot a prakticky bez příznaků nemoci, prý po podání Paralenu. Řvoucí tchyně se dožaduje okamžitého převozu na jednotku intenzivní péče se slovy, že ona je dobrovolnou sestrou Červeného kříže a proto dobře ví, co zete potřebuje. Vyhrožuje žalobou, její agresivní manžel napadá malou sestřičku Sašu. Mám několik škrábanců v obličejí a Saša modřinu pod okem. Prcháme a voláme policii. Asi nám to nebude nic neplatné, nový šéf nám stejně udělí výtku, protože podle něj má pacient vždy pravdu.

Mezi tím volají z centrály, že máme případ ve vedlejší ulici. Po příjezdu zjišťujeme, že se manželka nemocného nemohla dovolat, protože sestra na centrále komunikovala s policií, aby nás ochránila. Ke kardiakovi voláme „koronárku“ a pacienta doslova vytahu-

jeme hrobníkovi z lopaty. Následuje asi třicet dalších zbytečných volání – požadavek vyléčit akutní lipom, opakované katary horních cest dýchacích, přejedení a žlučnickové záchvaty. Většinou nám klienti vyhrožují žalobami nebo ručním násilím.

Pak přichází telefonát z koleje. Sebevrah a feťák na střeše chce lítat jako motýl a vznášet se ve vlhém večeru. Organizujeme skupinu hasičů, policie a záchranářů. Naštěstí nikdo nevolá televizní štáby. Vše končí potleskem, když zhroucený student-narkoman, sděluje, že se mu chce blinkat a kakat. Po očištění je dopraven na detoxikační oddělení.

Velikonoční pondělí, už třetí den jsme bez spánku. Saša je stále vyrovnaná a laskavá k lidem. Zhruba každých deset minut mě volají, přesto jsem si asi zdřímnu, protože mě najednou Saša budí: „Doktore, oběd!“ Její kulinařské umění je koncert chutí, alespoň to je příjemné. K tomu poslouchám její hru na kytaru, koncertní skladbu Paganiniho. Připadám si skoro jako na zámku. Sestřička Saša, jeptiška, nevěsta Kristova, v mé fantazii vzbuzuje hřísné myšlenky. Mám chuť jí říci něco krásného. Chvilé pohody je však přerušena nepříjemným zvoněním telefonu. S výkřikem: „Bože, Bože co jsem ti udělal, že mě tak trestáš“, jsem zvedl sluchátko. Ano, další pojištěnec si žádá naše služby. Saša se zapýří a řekne: „Neber jméno Boží nadarmo do svých úst“.

Vstáváme, jedeme....

V úterý ráno předáváme službu, sotva mluvím a chodím. Saša mě pohladí po hlavě tak, jak to s láskou dělala moje maminka, se slovy: „Doktore, asi se rozvedu a budu vaší ženou...“. (autorem povídky je MUDr. Zoran Nerandžić)

ZPRAVODAJ MĚN V LTM

Informace předsedy odborů o zajišťovacím fondu, nové výhody pro členy

Úplnou novinkou pro členy Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče (OSZSP) je zajišťovací fond. Jedná se o fond, do kterého bude přispívat základní organizace (ZO) OSZSP částkou 10,-Kč měsíčně za každého člena, který platí základní příspěvek. „To jsou zaměstnanci v pracovním poměru, včetně důchodců v pracovním poměru, kteří jsou registrovaní v ZO, s výjimkou členů, kteří platí udržovací příspěvek,“ přiblížil cílovou skupinu předseda ZO OSZSP litoměřické nemocnice Martin Bukvář a dodal, že udržovací příspěvek platí nepracující důchodci, členové na rodičovské a mateřské do-

volené a nezaměstnaní, pokud jsou registrovaní v ZO.

Ze zajišťovacího fondu se nabízí členům ZO čerpání několika výhod. Jsou to: a) dar při hospitalizaci ve výši 100 Kč za jeden den hospitalizace, b) dar při pracovní neschopnosti ve výši 500 Kč jedenkrát v kalendářním roce, c) dar při narození dítěte ve výši 1.500 Kč na každé narozené dítě, d) dar při úmrtí člena ve výši 15.000 Kč, e) dar při úmrtí člena nezaopatřenému dítěti ve výši 5.000 Kč, f) dar při živelné pohromě ve výši 10% ze vzniklé škody, nejvýše však 20.000 Kč.

Podmínkou vzniku práva na plnění ze zajišťovacího fondu a jeho výplaty jsou členství v OSZSP ČR nejméně jeden kalendářní rok, řádné placení členských příspěvků, řádné placení příspěvků do zajišťovacího fondu, řádné placení odvodů z členských příspěvků ZO na ústředí OSZSP.

„O čerpání ze zajišťovacího fondu žádá člen na základě písemné žádosti. Čerpání ze zajišťovacího fondu může být zahájeno od 1.1.2014,“ doplnil ještě závěrem Martin Bukvář a zdůraznil, že je rovněž připraven odpovědět na všechny dotazy, které se zajišťovacího fondu týkají. (mb, nk)

SUDOKU

8				9			4	
	9		8	3				
							5	
			6			8	3	1
			2					
	5							
	2	4			1	6	9	3
1	3				7	2		
9	8	5	3		6	4	1	7

VTIPY

Manželé se zastaví před stánkem s teplými párky a klobásami. Prodávač se hned zdvořile ptá: „Co si dáte prosím?“ Žena nosem natáhne vůni teplých uzenin a řekne: „Já bych si dala párek s hořčicí.“ Prodávač úslužně kývne a upřesňuje objednávku: „A křen taky?“ Paní odpoví: „Křen si taky dá párek s hořčicí!“

V jídelně: „Prosím tě, proč jíš tak rychle?“ „Protože jsme přece v závodní kuchyni, ne.“

Potká starší paní na ulici plačícího chlapečka: „Co se ti stalo?“ ptá se ho. „Já jsem se ztratil.“ „No to nic,“ chlácholí ho. „A svoji adresu znáš?“ „Znám. Franta zavináč volný tečka cezet.“

„Tati, mám ti vyprávět o mé první jízdě v autoškolce, nebo si o tom zítra přečteš v novinách?“

„Pane doktore, já se při jízdách v autoškolce děsně nervuju!“ „Nemějte strach, jednou se vám povede projít.“ „No jo, ale já jsem zkoušející!“

„Důvěrně vám prozradím, že jedu načerno,“ sdělil nenápadně v tramvaji muž jinému - vedle sedícímu. „Důvěra za důvěru,“ povídá oslovený, „já jsem revizor!“

MOUDRÁ VĚTA NA KONEC:

To, co způsobuje stárnutí, není věk, ale opuštění ideálů.

(Karolína Světlá, česká spisovatelka)

www.nemocnice-lt.cz